

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-19120602-[659-0506-2024]-1232/41699

05.06.2024

Konu : Avukatlara Duruşma Tutanaklarının
Fiziken Verilmesi

ANKARA BAROSUNA

İlgi : a) 16.05.2024 tarihli ve E-67627648-KLM-050.06.04[90/235]-20181 sayılı yazınız.
b) 12.02.2020 tarihli ve 19120602-045-02-0059-2020-E.295/14139 sayılı yazımız.

Mahkeme duruşma tutanaklarının avukatlara fiziken verilmesinin sağlanması talepli ilgi yazı incelendi.

Konuyla ilgili olarak Genel Müdürlüğümüzün 12.02.2020 tarihli ve 19120602-045-02-0059-2020-E.295/14139 sayılı yazısı ile görüş bildirilmiş olup, bir örneği ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerine rica ederim.

Şenol TAŞ
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

Ek : Genel Müdürlüğümüzün 12.02.2020 tarihli ve
19120602-045-02-0059-2020-E.295/14139 sayılı yazısı

KEP İLETİSİ

06 Haziran 2024

22640

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://evrakdogrula.uyap.gov.tr>

Adres : Milli Müdafaa Cad. No:22 Bakanlıklar 06420 Bakanlıklar- Çankaya/ANKARA

e-posta : cigm@adalet.gov.tr

İnternet Adresi : www.cigm.adalet.gov.tr

Bilgi için : Hakan TEMEK

Unvan : Memur

Telefon No: (0312) 414 82 14

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 19120602-045-02-0059-2020-E.295/14139

12/02/2020

Konu : Avukatlara Duruşma Tutanakları ile
Dava Dosyasındaki Evrak Örneğinin
Fiziken Verilmesi

KOCAELİ CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

İlgi : Kocaeli 6. Asliye Ceza Mahkemesinin 09/01/2020 tarihli ve 2020/28 Muhabere sayılı yazısı.

Avukatlara duruşma tutanakları ile dava dosyasındaki evrak örneğinin verilmesinde uyulması gereken kurallar konusunda görüş talebini içeren ilgi yazı incelendi.

Bilindiği üzere;

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun, "Müdafinin dosyayı inceleme yetkisi" kenar başlıklı 153 üncü maddesinde; "(Değişik: 2/12/2014-6572/44 md.) (1) Müdafî, soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilir ve istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir.

(2) Müdafinin dosya içeriğini inceleme veya belgelerden örnek alma yetkisi, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise Cumhuriyet savcısının istemi üzerine hâkim kararıyla kısıtlanabilir. Bu karar ancak aşağıda sayılan suçlara ilişkin yürütülen soruşturmalarda verilebilir:

- a) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan;
 1. Kasten öldürme (madde 81, 82, 83),
 2. Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, madde 102),
 3. Çocukların cinsel istismarı (madde 103),
 4. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188),
 5. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (madde 220),
 6. Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar (madde 302, 303, 304, 307, 308),
 7. Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316),
 8. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 326, 327, 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337).
- b) 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.
- c) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 160 ıncı maddesinde tanımlanan zimmet suçu.
- d) 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan suçlar.

(3) Yakalanan kişinin veya şüphelinin ifadesini içeren tutanak ile bilirkişi raporları ve adı geçenlerin hazır bulunmaya yetkili oldukları diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar hakkında, ikinci fıkra hükmü uygulanmaz.

(4) Müdafî, iddianamenin mahkeme tarafından kabul edildiği tarihten itibaren dosya içeriğini ve muhafaza altına alınmış delilleri inceleyebilir; bütün tutanak ve belgelerin örneklerini harçsız olarak alabilir.

(5) Bu maddenin içerdiği haklardan suçtan zarar görenin vekili de yararlanır."

"Elektronik işlemler" kenar başlıklı 38/A 1ncı maddesinde; "(Ek: 2/7/2012-6352/95 md.) (1) Her türlü ceza muhakemesi işlemlerinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) kullanılır. Bu işlemlere ilişkin her türlü veri, bilgi, belge ve karar, UYAP vasıtasıyla işlenir, kaydedilir ve saklanır.

(2) Kanunlarda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, dosyalar güvenli elektronik imza kullanılarak UYAP'tan incelenebilir ve her türlü ceza muhakemesi işlemi yapılabilir.

(3) Bu Kanun kapsamında fiziki olarak hazırlanması öngörülen her türlü belge ve karar elektronik ortamda düzenlenebilir, işlenebilir, saklanabilir ve güvenli elektronik imza ile imzalanabilir.

(4) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlar diğer kişi veya kurumlara elektronik ortamda gönderilir. Güvenli elektronik imza ile imzalanarak gönderilen belge veya kararlar, gerekmedikçe fiziki olarak ayrıca düzenlenmez ve ilgili kurum ve kişilere gönderilmez.

(5) Elektronik imzalı belgenin elle atılan imzalı belgeyle çelişmesi halinde UYAP'ta kayıtlı olan güvenli elektronik imzalı belge geçerli kabul edilir.

(6) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlarda, mühürleme işlemi ile kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesini öngören hükümler uygulanmaz.

(7) Zorunlu nedenlerle fiziki olarak düzenlenmiş belge veya kararlar, yetkili kişilerce taranarak UYAP'a aktarılır ve gerektiğinde ilgili birimlere elektronik ortamda gönderilir.

(8) Elektronik ortamdan fiziki örnek çıkartılması gereken hallerde tutanak veya belgenin aslının aynı olduğu belirtilerek hâkim, Cumhuriyet savcısı veya görevlendirilen yetkili kişi tarafından imzalanır ve mühürlenir.

(9) Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre gün sonunda biter.

(10) Yargı birimlerinin ihtiyaç duyduğu nüfus, tapu, adli sicil kaydı gibi dış bilişim sistemlerinden UYAP vasıtasıyla temin edilen bilgi, belge ve kayıtlar, zorunlu olmadıkça ayrıca fiziki olarak istenilmez. UYAP'tan dış bilişim sistemlerine gönderilen bilgi ve belgeler ayrıca zorunlu olmadıkça fiziki ortamda gönderilmez.

(11) Ceza muhakemesi işlemlerinin UYAP'ta yapılmasına dair usul ve esaslar, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

1136 sayılı Avukatlık Kanununun, "Avukatlığın amacı" kenar başlıklı 2 nci maddesinde; "Avukatlığın amacı; hukuki münasabetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır.

Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder.

Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır. Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bu belgelerden örnek alınması vekaletname ibrazına bağlıdır. Derdest davalarda müzekkereler duruşma günü beklenmeksizin mahkemeden alınabilir."

"İşlerin stajiyer veya sekreterle takibi, dava dosyalarının incelenmesi ve dosyadan örnek alma" kenar başlıklı 46 ncı maddesinde; "Avukat, işlerini kendi sorumluluğu altındaki stajyeri veya yanında çalışan sekreteri eliyle de takip ettirebilir, fotokopi veya benzeri

yollarla örnek aldırabilir. Avukatın onanmasını istemediği örnekler harca tâbi değildir.

Avukat veya stajyer, vekâletname olmaksızın dava ve takip dosyalarını inceleyebilir. Bu inceleme isteğinin ilgililerce yerine getirilmesi zorunludur. Vekâletname ibraz etmeyen avukata dosyadaki kağıt veya belgelerin örneği veya fotokopisi verilmez."

Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin, "Dosyanın incelenmesi ve örnek alınması" kenar başlıklı 165 inci maddesinde; "(1) Mağdur, şikâyetçi, suçtan zarar gören ve katılanın vekilleri ile müdafî kovuşturma evresinde dosya içeriği ile muhafaza altına alınmış delilleri fizikî veya elektronik ortamda yazı işleri müdürü ya da görevlendireceği bir zabıt kâtibinin yanında inceleyebilir. (Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 13/04/2017 tarihli ve YD İtiraz No: 2017/291 sayılı kararı ile bu fıkranın yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.)

(2) Avukat veya stajyeri vekâletname olmaksızın kovuşturma dosyalarını inceleyebilir.

(3) Mağdur, şikâyetçi, suçtan zarar gören, katılan ve sanık kovuşturma dosyasındaki bütün tutanak ve belgelerin örneğini harçsız olarak alabilir.

(4) Mağdur, şikâyetçi, suçtan zarar gören ve katılanın vekilleri ile müdafî vekâletname veya görevlendirme yazısı ile başvurmaları hâlinde kovuşturma dosyasındaki bütün tutanak ve belgelerin örneğini harçsız olarak alabilir.

(5) İncelemenin yapıldığına veya belge örneği alındığına dair düzenlenen dosya inceleme ya da belge örneği alma tutanağı dosyayı inceleyen veya belge örneği alan ile nezaret eden görevli tarafından imzalandıktan sonra taranarak UYAP'a aktarılır.

(6) Müdafî ve vekil, Avukat Bilgi Sistemi vasıtasıyla UYAP üzerinden dava dosyalarını inceleyebilir ve örnek alabilir.

(7) Mağdur, şikâyetçi, suçtan zarar gören, katılan ve sanık güvenli elektronik imza sahibi olmak koşuluyla Vatandaş ve Kurum Bilgi Sistemi vasıtasıyla UYAP üzerinden tarafı olduğu kovuşturma dosyasına ait evrakı inceleyebilir ve örnek alabilir. Güvenli elektronik imza sahibi olmayan mağdur, şikâyetçi, suçtan zarar gören, katılan ve sanık ise sadece dava ve işlerin kapak bilgilerine ulaşabilir.

(8) Cumhuriyet başsavcısı ve Cumhuriyet savcısı ile denetimleri sırasında Bakanlık ve Kurul müfettişi dava dosyasını her zaman inceleyebilir.

(9) Bu maddede sayılanlar dışında, mahkeme başkanı veya hâkimin izni olmadan mahkeme evrakı kimseye gösterilmez."

Hükümleri yer almaktadır.

Görüldüğü üzere, yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca avukatların UYAP Avukat Portal Bilgi Sistemi üzerinden vekil oldukları dosyalarda elektronik imzaları ile diledikleri anda dosya incelemeleri ve suret alma imkanları bulunduğu gibi fiziki olarak da dosya inceleme ve suret almaları mümkündür.

Nitekim konuyla ilgili Bakanlığımız Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının 19/07/2013 tarih ve 5093730/010.06/720/6309 sayılı yazısında; "...avukatların UYAP Avukat Portal Bilgi Sistemi üzerinden vekil oldukları dosyalarda elektronik imzaları ile diledikleri anda dosya incelemeleri ve suret alma imkanları bulunduğu gibi fiziki olarak da dosya inceleme ve suret almaları mümkündür..." denilerek avukatların fiziken duruşma zaptı almasının mümkün olduğu belirtilmiştir.

Benzer şekilde Bakanlığımız Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğünün 26/11/2018 tarih ve 73640249-045.02(02)-540-2018-E.422/31226 sayılı yazısında da; "...dosya ile ilgisinin bulunduğu tespit edilen taraflara tutanağın harçsız olarak verilmesinin tereddüte mahal bırakmayacak derecede açık yasal bir zorunluluk olduğu..." denilerek meseleye kesin ve net ifadelerle açıklık getirilmiştir. Dolayısıyla sözlü olarak talep edilmesi hâlinde avukatlara fiziki olarak duruşma zaptının verilmesi zorunlu olup bunun duruşmanın hemen akabinde duruşma salonunda verilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir.

Müdafiin dosyayı inceleme ve belge alma yetkisini düzenleyen 5271 sayılı Kanunun 153 üncü maddesine göre; müdafî, iddianamenin mahkeme tarafından kabul edildiği tarihten itibaren dosya içeriğini ve muhafaza altına alınmış delilleri inceleyebilir; bütün tutanak ve belgelerin örneklerini harçsız, yani herhangi bir ücret ödemeden alabilir. Anılan maddenin içerdiği haklardan suçtan zarar gören vekili de yararlanabilir.

Diğer taraftan, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun avukatlığın amacını düzenleyen 2 nci maddesinde; yargı organları, kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlü kılınmıştır.

Anılan Kanunun dava dosyalarının incelenmesi ve dosyadan örnek almasını düzenleyen 46 ncı maddesinde ise avukatın, vekâletname olmaksızın dava ve takip dosyalarını inceleyebileceği, bu inceleme isteğinin ilgililerce yerine getirilmesinin zorunlu olduğu, ancak vekâletname ibraz etmeyen avukata dosyadaki kağıt veya belgelerin örneği veya fotokopisinin verilmeyeceği, dosyadaki kağıt veya belgelerin örneği veya fotokopisini talep eden avukatın yazılı talepte bulunmasının gerektiği değerlendirilmektedir.

Ayrıca, müsvedde kâğıtların içeriğinde 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun kapsamında kişisel veri niteliğinde bilgiler olabileceği için taraflara verilecek duruşma zabıtları için bu tür kâğıtların kullanılması uygun olmayacaktır.

Bu bakımdan;

1-Sözlü olarak talep edilmesi hâlinde avukatlara fiziki olarak duruşma zaptının verilmesi zorunlu olup bunun duruşmanın hemen akabinde duruşma salonunda verilmesinin yerinde olacağı, duruşma zabıtlarının mahkeme kaleminden alınması şeklindeki uygulamanın doğru olmayacağı,

2-Müdafi ve suçtan zarar gören vekilinin, iddianamenin mahkeme tarafından kabul edildiği tarihten itibaren dosya içeriğini ve muhafaza altına alınmış delilleri inceleyebileceği, yazılı olarak talep etmesi durumunda bütün tutanak ve belgelerin örneklerini harçsız, yani herhangi bir ücret ödemeden alabileceği,

3-İçeriğinde kişisel veri niteliğinde bilgiler olabileceğinden, taraflara verilecek duruşma zabıtları için müsvedde kâğıt kullanılmasının uygun olmayacağı,

Değerlendirilmektedir.

Bilgi edinilmesini ve keyfiyetin yazısına cevaben Kocaeli 6 ncı Asliye Ceza Mahkemesine bildirilmesini rica ederim.

Yakup MOĞUL
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür

* Bu belge, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmıştır. Ayrıca fiziki olarak gönderilmeyecektir.

Millî Müdafaa Cad.No.22 Bakanlıklar 06420 Bakanlıklar-Çankaya/ ANKARA
Tel:0312 414 82 14 - Fax : 0312 219 43 19

Bilgi için : Emre KARAÇOROĞLU
Memur

E-posta:cigm@adalet.gov.tr İnternet adresi:www.adalet.gov.tr

